EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 28.3.2018
SWD(2018) 85 final

KOMISSION YKSIKÖIDEN VALMISTELUASIAKIRJA

TIIVISTELMÄ VAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Oheisasiakirja

ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta tiettyjen rajatylittävistä maksuista unionissa perittävien palvelumaksujen ja valuutan muuntamisesta perittävien palvelumaksujen osalta

{COM(2018) 163 final} - {SWD(2018) 84 final}

Vaikutustenarvioinnin tiivistelmä

Vaikutustenarviointi asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta rajatylittäviin maksuihin liittyvien kulujen pienentämiseksi yhteisössä

A. Toimenpiteen tarve

Miksi toimenpide toteutetaan? Mihin ongelmaan puututaan?

Rajatylittävistä maksuista (joiden osuus kaikista maksuista on EU:ssa 6 prosenttia) aiheutuu suuria kuluja, jotka ovat esteenä sisämarkkinoiden toteuttamiselle. Euroalueen maiden osalta ongelma on ratkaistu yhdenmukaistamalla euromääräisistä rajatylittävistä maksutapahtumista ja euromääräisistä kotimaan maksutapahtumista perittävät palvelumaksut keskenään. Muiden valuuttojen kuin euron määräisistä rajatylittävistä maksuista ja euromääräisistä maksuista, jotka maksetaan euroalueen ulkopuolisista maista, peritään kuitenkin suuria palvelumaksuja. Tästä syystä EU:hun on muodostunut kaksi maksupalvelunkäyttäjien ryhmää: suuri enemmistö, joka hyötyy yhtenäisestä euromaksualueesta, ja suhteellisen pienillä valuutta-alueilla asuva vähemmistö, jolle koituu suuria kuluja kaikista rajatylittävistä maksutapahtumista. Suuret kulut johtuvat pienistä maksuvolyymeistä ja uudenaikaisten infrastruktuurien puutteesta, kun on kyse muista valuutoista kuin eurosta, mutta myös siitä, ettei maksupalveluntarjoajiin kohdistu riittävästi kilpailu- ja sääntelypaineita, jotka saisivat ne tarjoamaan euroalueen ulkopuolisissa maissa oleville maksupalvelunkäyttäjille yhtä alhaisia hintoja kuin euromääräisistä maksutapahtumista peritään.

Mitä toimenpiteellä on tarkoitus saada aikaan?

Aloitteen tavoitteena on pienentää rajatylittävistä maksuista perittäviä palvelumaksuja koko EU:ssa ja edistää siten kaikkien EU:n kansalaisten ja yritysten osallistumista EU:n talouteen. Tähän päästään yhdenmukaistamalla rajatylittävistä maksutapahtumista perittävät palvelumaksut kotimaan maksutapahtumista perittävien palvelumaksujen kanssa ja varmistamalla samalla, ettei muista palveluista aleta periä suurempia palvelumaksuja. Lisäksi olisi varmistettava, että jos maksutapahtumaan liittyy valuutan muuntamista, maksupalvelunkäyttäjälle annetaan selkeät tiedot valuutanmuuntomaksuista ja mahdollisuus verrata eri vaihtoehtoja, jos niitä on tarjolla.

Mitä lisäarvoa saadaan toimenpiteen toteuttamisesta EU:n tasolla?

Euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot voisivat itse ryhtyä toimeen, ja tämä mahdollisuus annetaankin niille asetuksessa (EY) N:o 924/2009, mutta tähän mennessä ainoastaan yksi jäsenvaltio on käyttänyt sitä hyväkseen, eivätkä muut näytä seuraavan sen esimerkkiä. Ongelma ei todennäköisesti ratkea lähitulevaisuudessa silläkään, että euroalueen ulkopuoliset maat liittyisivät euroalueeseen, vaikka näin uskottiin vuonna 2001, kun otettiin käyttöön periaatteet, joita noudatettiin myöhemmin asetuksessa (EY) N:o 924/2009. Sisämarkkinoiden toiminnan esteitä, jotka johtuvat rajatylittäviin maksutapahtumiin liittyvistä kuluista, ei siis ole onnistuttu poistamaan. Sen vuoksi tarvitaan EU:n tason toimia.

B. Ratkaisut

Mitä lainsäädännöllisiä ja muita toimenpidevaihtoehtoja on harkittu? Onko jokin vaihtoehto arvioitu parhaaksi? Miksi?

Koska ongelmaa ei ole pystytty ratkaisemaan ilman EU:n lainsäädäntöä, on harkittu neljää toimintavaihtoehtoa. Niissä kaikissa noudatetaan periaatetta, jonka mukaan kansallisen valuutan määräisten kotimaan maksutapahtumien hintoja sovelletaan myös rajatylittäviin maksutapahtumiin, jotka ovat

1) kansallisen valuutan määräisiä;
2) kansallisen valuutan määräisiä **ja** euromääräisiä;
3) **ainoastaan** euromääräisiä;
4) minkä tahansa EU:n jäsenvaltion valuutan määräisiä riippumatta siitä, missä maksutapahtumat toteutetaan.

Vaihtoehto 3 olisi tehokas sen vuoksi, että euromääräisiin rajatylittäviin maksuihin tarvittavat nykyaikaiset infrastruktuurit ovat kaikkien maksupalveluntarjoajien käytettävissä myös euroalueen ulkopuolisissa maissa. Valtaosa näissä maissa toteutettavista rajatylittävistä maksutapahtumista on euromääräisiä, minkä vuoksi vaihtoehdon 3 piiriin kuuluisi suuri osa rajatylittävistä maksutapahtumista. Koska euromääräiset maksutapahtumat ovat edullisia, on epätodennäköistä, että kotimaan maksutapahtumista alettaisiin periä suurempia palvelumaksuja, joita käytettäisiin muiden valuuttojen kuin euron määräisten kalliiden rajatylittävien maksutapahtumien ristiintukemiseen. Vaihtoehto 3 on linjassa myös sen tavoitteen kanssa, että eurosta tulee pitkällä aikavälillä kaikkien jäsenvaltioiden yhteinen valuutta. Lisäksi maksupalveluntarjoajien olisi helpompi hyväksyä tämä vaihtoehto kuin muita vaihtoehtoja.

Mitkä toimijat kannattavat mitäkin vaihtoehtoa?

Maksupalveluntarjoajat kannattavat nykytilanteen säilyttämistä, mutta jos lainsäädäntöaloite tehdään, niiden olisi helpompi hyväksyä vaihtoehto 3 kuin muita vaihtoehtoja. Maksupalvelunkäyttäjien kannalta vaihtoehdot 2 ja 4 olisivat parempia sillä edellytyksellä, että maksupalveluntarjoajat eivät nosta muita hintoja (eli tilinhoito- ja valuutanmuuntomaksuja) käyttääkseen näin saamiaan tuloja muiden valuuttojen kuin euron määräisten kalliiden rajatylittävien liiketoimien ristiintukemiseen. Euroopan parlamentti toivoo mahdollisesti, että asetuksen piiriin kuuluisi useampia maksutapahtumia. Jäsenvaltioiden voidaan odottaa kannattavan vaihtoehtoa 3, koska ne eivät ole panneet vaihtoehtoja 1 ja 2 täytäntöön, vaikka voimassa oleva asetus (EY) N:o 924/2009 antaakin siihen mahdollisuuden.

C. Parhaaksi arvioidun vaihtoehdon vaikutukset

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon hyödyt (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen hyödyt)?

Euromääräisten rajatylittävien maksutapahtumien arvioidut keskihinnat ovat euroalueen ulkopuolisissa maissa nykyään 8 euroa tilisiirrosta, 0,40 euroa korttimaksusta ja 2,30 euroa käteisnostosta. Parhaaksi arvioidulla vaihtoehdolla nämä hinnat saataisiin vastaamaan paikallisen valuutan määräisten kotimaan maksutapahtumien hintoja, jotka ovat keskimäärin 1 euroa, 0 euroa ja 0,63 euroa. Tämän ansiosta maksupalvelunkäyttäjät voisivat säästää 900 miljoonaa euroa vuodessa, jos oletetaan, ettei euromääräisten maksutapahtumien osuus rajatylittävien maksutapahtumien kokonaismäärästä pienene. Maksupalvelunkäyttäjät hyötyisivät myös läpinäkyvämmistä ja yksinkertaisemmista palvelumaksurakenteista, jotka voisivat lisätä kilpailua. Rajatylittävien maksutapahtumien hintojen aleneminen syventäisi EU:n taloudellista yhdentymistä, jolloin EU:n taloudesta tulisi tuottavampi ja kilpailukykyisempi. Aloitteella voisi olla myös poliittisia etuja, koska se hyödyttäisi kansalaisia samalla tavoin kuin televiestintäalan verkkovierailuasetus, vaikka aloitteen vaikutukset kansalaisten elämään olisivatkin pienemmät.

Mitkä ovat parhaaksi arvioidun vaihtoehdon kustannukset (jos parhaaksi arvioitua vaihtoehtoa ei ole, päävaihtoehtojen kustannukset)?

Maksupalveluntarjoajat menettäisivät saman verran tuloja kuin maksupalvelunkäyttäjät saisivat säästöjä, mutta maksutapahtumamäärien kasvu voisi kompensoida näitä tulomenetyksiä pidemmällä aikavälillä. Asetuksen täytäntöönpanosta koituisi valvontaviranomaisille hyvin vähän lisäkustannuksia.

Mitkä ovat vaikutukset yrityksiin, mukaan lukien pk- ja mikroyritykset?

Euroalueen pk-yritykset voivat odottaa kysynnän kasvavan euroalueen ulkopuolisista jäsenvaltioista, joissa rajatylittävien maksujen suuret palvelumaksut ovat merkittävä este. Euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden pk-yritykset voivat tavoittaa edullisempien maksujen ansiosta kaikki EU:n asukkaat ja

yritykset eivätkä pelkästään kotimaansa väestöä. Näin ne saavat paremman kilpailuaseman sisämarkkinoilla. Aloitteesta hyötyvät eniten kaikkein pienimmät pk-yritykset, sillä ne eivät pysty neuvottelemaan palvelumaksuista, joita niiltä peritään rajatylittävistä maksuista.
Kohdistuuko jäsenvaltioiden budjettiin ja julkishallintoon merkittäviä vaikutuksia?
Aloitteen ei odoteta vaikuttavan merkittävästi jäsenvaltioiden budjettiin tai julkishallintoon.
Onko toimenpiteellä muita merkittäviä vaikutuksia?
Maksupalveluntarjoajien tulot pienenevät, kun toimenpide toteutetaan, ja ne voivat käyttää vastakeinona valuutanmuuntomaksuja saadakseen menettämiään tuloja takaisin, sillä maksupalvelunkäyttäjät ovat heikommin perillä näistä vähemmän läpinäkyvistä maksuista eivätkä osaa niitä arvioida. Maksupalveludirektiivissä asetetaan jo läpinäkyvyysvaatimuksia, joita olisi tarkennettava, jotta niillä olisi enemmän vaikutusta. Koska valuutan muuntaminen on hyvin teknistä ja toimintaympäristö muuttuu nopeasti, Euroopan pankkiviranomaiselle annetaan tehtäväksi laatia tekniset sääntelystandardit, joilla valuutanmuuntokäytäntöjä voidaan säännellä paremmin.

D. Seuranta
Milloin asiaa tarkastellaan uudelleen?
Asiaa olisi tarkasteltava kolmen vuoden kuluttua uudelleen, jotta voitaisiin selvittää, ovatko maksupalveluntarjoajat yrittäneet saada menettämiään tuloja takaisin nostamalla muiden palvelujen hintoja ja pitäisikö asetus ulottaa koskemaan muita maksutapahtumia.